

PRITARTA

Kauno rajono savivaldybės administracijos
direktorius 2023 m. balandžio d. įsakymu
Nr. ĮS-1284

PRITARTA:

Kauno r. Ilgakiemio mokyklos-darželio
tarybos 2022 m. sausio 3 d. protokolu Nr.1

**KAUNO R. ILGAKIEMIO MOKYKLOS-DARŽELIO
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA**

„NETRUKDYKIT, AŠ ŽAIDŽIU“

Ilgakiemis

2023

**KAUNO R. ILGAKIEMIO MOKYKLOS-DARŽELIO
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA 2-5 (6) metų vaikams
„NETRUKDYK, AŠ ŽAIDŽIU“**

Parengė:

mokyklos-darželio direktorė Aušra Gužauskienė,
direktorės pavaduotoja ugdymui Ugnė Mockuvienė,
IU mokytoja Jelena Verbylienė,
PU mokytoja metodininkė Asta Sinkevičienė,
IU vyresnioji mokytoja Jolanta Linartaitė,
IU mokytoja Kristina Gižienė.

TURINYS

I.	BENDROSIOS NUOSTATOS	4
1.1.	Informacija apie ugdymo įstaigą	4
1.2.	Vaikai ir jų poreikiai	5
1.3.	Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas	7
1.4.	Regiono ir švietimo teikėjo savitumas	7
1.5.	Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai	8
II.	IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PRINCIPAI	10
III.	TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	11
IV.	UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS	11
4.1.	Ugdymo metodai	15
4.2.	Ugdymo aplinka, priemonės	16
V.	VAIKO UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS	17
VI.	ŽODYNAS	20
VII.	NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI	21
VIII.	PRIEDAI	22

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Ikimokyklinė ugdymo programa (toliau tekste – Programa) nustato ikimokyklinio ugdymo tikslą, uždavinius, programos įgyvendinimo prielaidas ir būdus, ugdymo gaires, ugdytinus vaikų pasiekimus ir pažangos vertinimo gaires.

Programa skirta vaikų nuo 2-5(6) metų ugdytojams, ikimokyklinio ugdymo mokytojams (toliau IU mokytojams), tėvams (globėjams). Šia programa siekiame:

- Sudaryti sąlygas augti fiziškai ir psichiškai išsivysčiusiai asmenybei, turinčiai teigiamą savivertę, norinčiai ir gebančiai reikšti save;
- Tenkinti kiekvieno vaiko poreikį žaisti, judėti, kurti, pažinti, eksperimentuoti;
- Garantuoti vaikui galimybę rinktis veiklą pagal interesus ir poreikius, garantuoti interesų ir poreikių plėtojamą bei nuoseklų vaiko gebėjimų ugdymą(si).

Programa atnaujinta vadovaujantis ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu (2014), ikimokyklinio ugdymo metodinėmis rekomendacijomis (2015), ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašu (2011). Programa yra orientyras, leidžiantis IU mokytojui kryptingai organizuoti ugdomąją veiklą, kurti kokybiško ugdymo(si) sąlygas, individualizuoti ugdymo(si) turinį. Sudarant programą atsižvelgta į tėvų (globėjų) lūkesčius, įstaigos regiono savitumus. Programa grindžiama visapusiško ugdymo(si) idėjomis ir apima visas ugdymo(si) sritis.

1.1. Informacija apie ugdymo įstaigą

Švietimo teikėjo pavadinimas: Kauno r. Ilgakiemio mokykla-darželis (toliau tekste – įstaiga)

Teisinė forma: Kauno r. savivaldybės biudžetinė įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą, suteikianti ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir pradinį (kodas 101001001) išsilavinimą

Grupė: Bendrojo ugdymo mokykla

Tipas: pradinė mokykla, ikimokyklinio ugdymo mokykla

Įstaigos kodas: 300586491

Adresas: Pajiesio gatvė Nr. 3, Ilgakiemio kaimas, Garliavos apyl. seniūnija, LT-53288, Kauno rajonas

Telefonas: +37060953119

El. paštas: info@ilgakiemis.kaunas.lm.lt

Internetinė svetainė: <http://www.ilgakiemio.kaunas.lm.lt>

1.2. Vaikai ir jų poreikiai

Įstaigoje ugdomi 2-5(6) metų vaikai. Pagal poreikį į IU, PU grupes integruojami specialiujų poreikių vaikai. Vaikai ugdomi lietuvių kalba. Įstaigą lanko Ilgakiemio kaimo, Garliavos apylinkių ir Garliavos gyventojai.

Pagrindinis ikimokyklinio ugdymo tikslas – tenkinti pagrindinius vaiko poreikius, taikant kryptingą ugdymą. Vaiko poreikiai - turėti geras emocines, socialines, edukacines ugdymosi sąlygas, kurios yra pagrindinės ir keičiasi vaikui augant, atsirandant naujiems interesams. Atsižvelgiant į individualius, specialiuosius poreikius, geriname saugumo, aktyvumo, žaidimo, bendravimo, bendradarbiavimo, pažinimo, saviraiškos poreikius:

- **Poreikis jaustis saugiai:** vaikas gali jaustis saugus, pradžioje būdamas suaugusiųjų globoje, palaiptiui ir pats mokosi saugoti save.
- **Poreikis judėti:** vaikas nuolat juda, bėgioja, sportuoja, laipioja, važiuoja dviračiu, aktyviai veikia skirtingose zonose, lauko aikštelėse.
- **Poreikis žaisti:** kiekvienas vaikas turi galimybę žaisti su jam patinkančiais žaislais, pasirinkti žaidimo vietą, draugus. Žaisdamas jis išreiškia savo socialinę patirtį, bendrauja.
- **Poreikis bendrauti:** vaikas nori būti gerbiamas, kitų pripažintas, kaip turintis savitų gabumų, vertingų savybių, išlikti savitu, skirtingu nuo kitų.
- **Poreikis patenkinti savo smalsumą:** tenkindamas savo smalsumą, vaikas kaupia žinias, tikslina turimus daiktų vaizdinius, veikia aplinkoje su įvairiais daiktais, kartu plečia savo žodyną. Vaikas nori viską paliesti, pajauti, patirti todėl, kad jo saviti mokymosi metodai.
- **Poreikis būti savarankiškam:** vaikas nori pats savarankiškai valgyti, rengtis, pasirinkti veiklą, priemones, žaislus.
- **Poreikis produktyviai ir kūrybingai veiklai:** vaikas beveik visada nori, ką nors veikti: piešti, lipdyti, konstruoti. Tam, kad vaikas nuolat galėtų įgyvendinti savo sumanymus, jam sudaromos palankios sąlygos tai atlikti, kuriant lanksčią ir mobilią ugdymosi aplinką.

Įtraukusis ugdymas – kokybiškas ugdymas kiekvienam mokiniui.

Į grupes integruojami specialiujų ugdymosi poreikių turintys vaikai. SUP turintiems vaikams teikiama logopedo, specialiojo mokytojo pagalba. Individualias ugdymo problemas padeda spręsti Vaiko gerovės komisija, veikianti pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 579 patvirtintą „Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašą“. Užtikrinamos lygios galimybės ugdytis vaikams, turintiems SUP :

- Vaikų ugdymo turinys formuojamas, pritaikant programos turinį ir atsižvelgiant į

kiekvieno vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginės psichologinės tarnybos (PPT) rekomendacijas ir tėvų (globėjų) lūkesčius.

- Vaikų, turinčių SUP, ugdymas grindžiamas vaiko gebėjimų, poreikių ir interesų pažinimu, parenkant ir taikant individualius ugdymo metodus, formas, specialias mokymo ir techninės pagalbos priemones.

Daugiakultūriškumas – multikultūrinis ugdymas – tai skirtingų žinių ar kultūrų, egzistuojančių toje pačioje fizinėje, teritorinėje ar socialinėje vietoje, buvimas. Tai apima tautų kultūrų, rasių, religijų, kalbos, lyties skirtumus.

Žodis „daugiakultūrinis“ apibūdinamas kaip:

- Ugdymo programa, kuri suteikia žinių apie įvairias kultūras bei jų įvairovę;
- Procesas, kuris atspindi, kaip žmogus įgauna pagarbą ir tampa tolerantišku kitokiam žmogui, kuris atsineša savo papročius, tradicijas, kalbą ir kultūrą;
- Visuomeninis švietimas, siekiantis mažinti kalbų ir kultūrų diskriminavimą.

Todėl labai svarbu, kad ugdymo įstaigoje būtų suteikiamos galimybės ugdyti įvairių tautybių vaikams, būtų suteikiamos lygiavertiškos ugdymo(si) galimybės, atsižvelgiant į kiekvieno savitumą ir ugdant visos bendruomenės teigiamas nuostatas įvairių kultūrų atžvilgiu.

Tarpkultūrinę mūsų aplinką dažnai sąlygoja kompetencijos, kurios leidžia mums būti lankstiems, prisitaikantiems, pagarbiems tiek vienas kitam, tiek kitokiam žmogui, visa tai leidžia sėkmingai veikti. Schuch J. (2003) išsikelia pagrindines tarpkultūrinės kompetencijas, kurios yra labai svarbios bendraujant ir stengiantis suprasti kitą žmogų, tai gebėjimas įsijausti į kito žmogaus vaidmenį, žiūrėti į kiekvieną empatiškai, būti tolerantišku, lanksčiu žmogumi, atviru žinioms ir supratimui, gebančiam bendrauti.

Iškeliami vaiko poreikiai:

- Jausti aplinkinių prielankumą ir turėti galimybę pačiam jį išreikšti;
- Išreikšti jausmus, džiaugtis ir teikti džiaugsmą kitiems;
- Rasti bendrą kalbą su aplinkiniais ir būti išklausytam;
- Žaisti, veikti, judėti ir turėti galimybę šėlti;
- Realizuoti savo kūrybinius poreikius;
- Patirti sėkmės akimirką ir išgirsti pagyrimų;
- Sužinoti, patirti, atrasti ir išmokti kažką nauja, aktyviai tyrinėti;
- Atkartoti naują patirtį žaidžiant vaidmenų ar panašius žaidimus ir ją emociškai apdoroti.

1.3. Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas

Įstaigos mokytojai yra kompetentingi, kūrybiški, pastoviai keliantys kvalifikaciją, gebantys sėkmingai organizuoti ugdymo procesą, visapusiškai lavinantys ir turtinantys savo asmenybę. Siekdami profesinės kompetencijos augimo ir ugdymo proceso veiksmingumo užtikrinimo kaupia gerą patirtį bei dalinasi ja kasdieninėje veikloje bei praktinių seminarų metu.

Įstaigoje teikiama logopedo ir spec. mokytojo pagalba. Vaikams higienos ir sveikos gyvensenos įgūdžius ugdo ir atlieka prevencinį darbą visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

Meninius gabumus lavina meninio ugdymo – muzikos mokytojas.

1.4. Regiono ir švietimo teikėjo savitumas

Įstaiga randasi tarp dviejų bendrojo ugdymo įstaigų: 4,6 km iki Garliavos A. Mitkaus pagrindinės mokyklos ir 5,6 km iki Linksmakalnio mokyklos-darželio. Šalia teka Šlapakšnos upelis. Įstaigai priklauso 1,167 ha teritorija – didelė žalioji zona.

Įstaiga sudaro palankias sąlygas atsiskleisti ir plėtoti savitus kiekvieno ugdytinio gebėjimus. Vyksta integruotas ugdymas – tai skirtingų ugdymo sričių jungimas į bendrą visumą. Taip ugdomi vaikai išmoka lyginti, analizuoti, apibendrinti, kritiškai mąstyti. Vaikai geriausiai ugdo(si) siedami naują informaciją, su jau turima patirtimi, skatinami dalintis įspūdžiais bei žiniomis.

Vadovaujamosi aktyviais ugdymo metodais, technologijų taikymu, daug dėmesio skiriama kūrybiškumo, kritinio mąstymo bei emocinio intelekto ugdymui, kuris padeda kurti erdvę be patyčių bei darniai bendrauti tarpusavyje.

Įstaigos edukacinė aplinka jauki ir įvairi. Kuriama saugi ir maloni erdvė, kurią bendruomenė tvarko ir puošia. Įstaigos „Sporto aikštynas“, „Žalioji labirintas“, „Inkilų alėja“, šiltnamis, „Vaistažolių lysvė“, įvairioms ugdymoms veikloms pritaikytos lauko pavėsinės, žaidimų aikštelės, sodas.

Mūsų įstaiga dalyvauja respublikiniuose sporto projektuose: „Lietuvos mažųjų žaidynės“ – didžiausias savo kategorijoje, visą Lietuvą apimantis, vaikus, mokytojus, ugdymo įstaigų administracijos darbuotojus bei tėvus (globėjus) įtraukiantis projektas. Pagrindinis jo tikslas – padėti ikimokyklinio ugdymo vaikams suprasti ir pajusti fizinio aktyvumo teikiamą džiaugsmą; „Sveikatiada“ – ilgalaikė sveikos gyvensenos ugdymo programa, kuri teikia vaikams žinių ir praktinių įgūdžių apie sveikatą, mitybą ir fizinį aktyvumą.

Įstaigoje vyrauja bendruomeniškumas. Įstaigos bendruomenė laimėjo tarptautinį ERASMUS+ projektą labai intriguojančiu pavadinimu: "Slieko projektas. Viena žemė, vienas pasaulis. Tvarumo ugdymo pokyčiai ikimokykliniame amžiuje". Projektas įgyvendintas, tačiau

visame ugdymo procese toliau vedamos tvarumo ugdymo veiklos – šiukšlių rūšiavimas, antrinių žaliavų panaudojimas, aplinkos tvarkymas pasitelkiant visą įstaigos bendruomenę ir t.t. Sukurta metodų knyga „Tvarumo principų ugdymas ikimokykliniame, priešmokykliniame ugdyme“, išleista pasakų knygelė „Slikiukas“ (pasakos įtrauktos į metinius grupių ugdymo planus).

Vykdomi tarptautiniai eTwinning projektai. Mokytojai tampa proceso organizatoriais, mokiniai mokosi dirbti savarankiškai, IU mokytojas yra jo padėjėjas, skatintojas. Vyksta bendradarbiavimas su kitų šalių darželiais, įvedami nauji elementai į ugdymo proceso organizavimą, integruojant užsienio kalbą ir bet kurį ugdymo turinio dalyką. Susipažįstama su kitos šalies kultūra, ugdoma tolerancija ir partnerystė, skatinama vidinė motyvacija mokytis. Virtuali draugystė gali tapti asmenine vaikų pažintimi, kuri ateityje gali peraugti į draugystę, skatinančią susitikimus. Betarpiška pažintis su Europos šalių bendraamžiais plečia ugdytinių akiratį.

2021 metais įstaiga tapo STEAM mokyklų tinklo nare ir gavo tarptautinį STEAM ženkliuką. Jau ikimokykliniame amžiuje vaikai stebi juos supančią aplinką, vykstančius reiškinius ir pokyčius. Tam pasitarnauti gali STEAM ugdymas – integralus, į kompleksišką tikrovės reiškinių pažinimą, pritaikymą ir problemų sprendimą kreipiantis vaikų gebėjimų ugdymas gamtos mokslų, matematikos, technologijų ir inžinerijos kontekste. Vaikai tobulėja, įgyja naujų žinių, dalindamiesi atliktais tyrimais, rezultatais, atradimais, įspūdžiais.

1.5. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Įstaigos paskirtis – bendradarbiaujant su šeima ugdyti vaiką, atsižvelgiant į tėvų (globėjų) lūkesčius ir vaikų poreikius. Dėmesys skiriamas vaikų šeimos pažinimui, tėvų (globėjų) nuostatų ir lūkesčių išsiaiškinimui bei jų poreikių tenkinimui. Analizuojant anketose bei individualių pokalbių metu išreikštus tėvų (globėjų) poreikius, galime teigti, kad dauguma pageidauja padėti vaikams socializuotis, t. y. tapti visuomeniškais žmonėmis, tuo pačiu įgyti bendravimo, savitvarkos, savarankiškumo, sveikos gyvensenos įgūdžių, lavinti fizines bei psichines galias, kūrybiškumą, diegti atsakomybės jausmą.

Įstaigos bendruomenė skatinama suvokti savo misiją ir reikšmę, kuriant ir vykdant įstaigos viziją. Mokytojų, tėvų (globėjų), kitų bendruomenės narių bendromis pastangomis siekiame šalinti ugdymosi netolygumus, tenkinant individualius vaiko poreikius, užtikrinant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo dermę, kuriant partneriškus vaiko tėvų (globėjų) ir įstaigos santykius.

Bendraujant ir bendradarbiaujant su vaikų šeimomis, kuriama bendruomenė, įstaigos kultūra, vertybės, tradicijos, užtikrinama ugdymo tąsa ir kokybė. Vyksta šeimų įtraukimas į grupių veiklą, lopšelio-darželio bendrus renginius, projektus, kitą edukacinę veiklą. Atsižvelgiant į tėvų (globėjų) poreikius, siekiant bendradarbiavimo su šeima kokybės, vykdomas nuolatinis informavimas

apie mokyklos-darželio veiklą (vertybes, tradicijas ir kt.), reguliariai atnaujinamas įstaigos internetinis puslapis, naudojamos įvairios žodinės ir rašytinės informacijos apie vaikų ugdymą įstaigoje, priemonės.

Ikimokyklinio ugdymo mokytojo ir tėvų (globėjų) bendradarbiavimas grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu ir konfidencialumu, aktyvia partneryste ir atsakomybe, pagarba vienas kito poreikiams ir interesams:

- Ikimokyklinio ugdymo mokytojas susipažįsta su vaiko ugdymo tradicijomis šeimoje, jo kultūrine ir socialine aplinka, vertina tėvų (globėjų), kitų vaiko artimųjų vaidmenį ugdant vaiką, aptaria lūkesčius.

- Tėvai (globėjai) informuoja apie vaiko ugdymo ir ugdymosi ypatumus ir sąlygas, apie tai, kokie pasiekimai užtikrintų sėkmingą ugdymąsi tolimesnėse pakopose.

- Siekiama užtikrinti, kad tėvai (globėjai) aktyviai dalyvautų ugdymo procese, priimdami su vaiko ugdymu ir ugdymosi susijusius sprendimus, iš šitaip dalytųsi atsakomybe už vaiko ugdymo kokybę.

- Sąveika su tėvais (globėjais) grindžiama nuolatiniu individualių vaiko ugdymosi poreikių ir galimybių aptarimu, tinkamų ugdymosi pasiekimų bei pažangos vertinimo metodų parinkimu, dalijimusi informacija ir patirtimi apie vaiko ugdymą ir ugdymąsi, daromą pažangą.

- Prireikus ikimokyklinio ugdymo mokytojas rekomenduoja vaiko tėvams (globėjams) konsultuotis su švietimo pagalbos specialistais (logopedu, spec. pedagogu), kreiptis į įstaigos Vaiko gerovės komisiją ar psichologinę tarnybą dėl vaiko ugdymosi poreikių pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu, socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimo ir tolesnio ugdymosi rekomendacijų.

- IU mokytojas organizuoja bendrus tėvų (globėjų) susirinkimus, pokalbius apie vaikų ugdymą, trišalius pokalbius, bendras vaikų ir tėvų (globėjų) veiklas, siekiant formuoti tėvų(globėjų) įgūdį ilgiau bendrauti su savo vaiku.

- Įstaigos bendruomenė nuo 2021 metų rugsėjo mėnesio ugdymą pradėjo grįsti Mąstymo kultūros ugdymo idėjomis. Įstaigos bendruomenė, kurioje kiekvienas jos narys dalijasi bendrais įsipareigojimais, nuolat mąsto apie tai, kas vyksta ugdymo procese bei yra įsipareigojęs, kad vaikai gebėtų sėkmingai naudotis įvairiais mąstymo įrankiais. Mąstymo mokyklos kultūros įrankiai vaidina svarbų vaidmenį ugdymo procese. IU mokytojai ugdymo procese naudoja inovatyvius ugdymo(si) įrankių rinkinius – Mąstymo žemėlapius.

- Į ikimokyklinio ugdymo programą integruota emocinio socialinio ugdymo (SEU) programa „Kimochi“.

Palaikomas glaudus ryšys su vietos bendruomene. Įstaiga vykdo akcijas, edukacijas, renginius Ilgakiemio kaimo bendruomenei, kurios tapo tradicija: kalėdinių sveikinimų akcija, vėliavėlių akcija, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo dienai – vasario 16 paminėti, pažintinės

edukacijos pas kaimo žmones ir kt.

Vaikai dalyvauja Kauno rajono, Kauno, šalies švietimo centrų organizuojamuose renginiuose, koncertuose, parodose, konkursuose. Bendradarbiaujame su Garliavos lopšelių-darželių, mokyklų bendruomenėmis, Garliavos ir Garliavos apylinkių seniūnijomis.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Planuodamas ugdymo turinį, metodus, parinkdamas priemones, kurdamas ugdymo aplinką, organizuodamas ugdymo procesą, numatydamas pedagoginės sąveikos būdus, bendradarbiavimo su tėvais (globėjais), vietos bendruomene ir socialiniais partneriais formas, įstaiga vadovausis (jasi) šiais principais:

- **Visuminio integralaus ugdymo.** Ikimokykliniame amžiuje sudarome sąlygas skleisti visoms vaiko prigimtiniems galioms: fizinėms, psichinėms ir dvasinėms, neteikiant pirmenybės kuriai nors vienai iš jų. Ugdymo turinys yra vientisas ir neskaidomas, vienodai integruojamos visos ugdymo sritys.

- **Individualizavimo.** Remiamės samprata, kad visi vaikai yra skirtingi: skiriasi pažinimo bei mokymosi tempas ir būdai, poreikiai, gebėjimai, galimybės, patirtis, asmeninės savybės. Kiekvienas vaikas auga ir tobulėja savo tempu ir ritmu. Žinodami ikimokyklinio amžiaus vaikų raidos ypatumus, įvertinę kiekvieno vaiko poreikius ir išgales, numatome realius vaiko ugdymo(si) tikslus, pritaikant ugdymo turinį. Nuolat stebėdami vaiko daromą pažangą, numatome tolesnę ugdymo(si) perspektyvą.

- **Demokratiškumo.** Vaikui suteikiame pasirinkimo laisvę. Vaikas turi galimybę rinktis veiklą pagal savo poreikius, interesus, galimybes, nuotaiką. Susitarimai ir kartu su vaikais kuriamos taisyklės, jų laikymasis ugdo atsakomybės jausmą. Skatiname aktyvų vaiko dalyvavimą įstaigos veikloje: išklausoma nuomonė, palaikoma iniciatyva, suteikiama erdvė jam pasireikšti, įgyvendinti idėjas.

- **Kontekstualumo.** Ugdymo turinys glaudžiai siejamas su artimiausia vaiko aplinka, socialiniais, kultūriniais jos pokyčiais; siekiame, kad vaiko ugdymo patirtys jam būtų prasmingos, aktualios ir įdomios.

- **Tęstinumo.** Siekiame darnaus vaiko perėjimo nuo ankstyvojo ugdymo šeimoje prie ikimokyklinio ugdymo grupėje, užtikriname nuoseklų ugdymo tęstinumą priešmokyklinėje grupėje, o vėliau pradiniam ugdyme. Nuolat siekiame palaikyti glaudų šeimos ir įstaigos ikimokyklinio ugdymo mokytojų bendradarbiavimą.

- **Savo mąstymo tobulinimo.** Siekiame aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymo, ugdymo procese panaudojant mąstymo vizualizavimo priemones – Mąstymo žemėlapius.

- **Socialinio kultūrinio kryptingumo.** Ugdymas grindžiamas bendražmogiškėmis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis. Ugdymo turinį orientuojame į vaiko gyvenimui ir ugdymui(si) reikalingų esminių gebėjimų plėtojimą ir tautinio tapatumo žadinimą.

- **Humaniškumo.** Užtikriname asmenybės vystymosi vientisumą. Tikime geraisiais vaiko pradais, jo galiomis įveikti sunkumus.

- **Atsinaujinimo, inovatyvumo** – vaikų ugdymas atviras, kritiškai vertinantis ir priimančias naujoves, išsaugantis dorovės normas bei tautiškumo branduolį. Ugdymo turinys nuolat atnaujinamas, derinamas su ugdymui keliamais tikslais ir uždaviniais. Šiuo principu pabrėžiame, kad ikimokyklinė įstaiga yra atvira nuolatinei kaitai, ji visada pasirengusi kritiškai ir kūrybiškai perimti naują patirtį.

III. IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsniniais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kritinio mąstymo, kūrybiškumo, aplinkos ir savo krašto, savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Ikimokyklinio ugdymo uždaviniai:

- Plėsti(toti) individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažinti ir išreikšti save.

- Pozityviai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir vaikais, mokytis spręsti kasdienes problemas, atsižvelgiant į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes.

- Aktyviai dalyvauti ir kūrybiškai išreikšti save šeimos, ugdymo įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime.

- Mokytis pažinti ir veikti: žaisti, kelti klausimus, tyrinėti, rinktis veiklos būdus ir priemones, samprotauti apie tai, ko išmoko, numatyti tolesnės veiklos žingsnius.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, IR PRIEMONĖS

Ugdymo programa sudaryta atsižvelgiant į vaikų amžiaus tarpsnio ypatumus, kurios pagrindinė veikla – žaidimas. Ugdymo turinys įgyvendinamas per visą vaiko buvimą grupėje: jam valgant, einant į lauką, dalyvaujant mokytojų organizuotoje veikloje, renginiuose, išvykose, ruošiantis ilsėtis, bendraujant, spontaniškai žaidžiant. Ugdydami vaiką pagal ikimokyklinio ugdymo programą, siekiame, kad jis augtų:

- Sveikas;

- Orus, pasitikintis savimi;
- Bendraujantis;
- Smalsus, sumanus;
- Kuriantis, inicijuojantis;
- Sėkmingai besiuogdantis.

Ikimokyklinės programos turinyje išskirtos šešios vaikų ugdymosi kryptys-kompetencijos:

1. Socialinio ugdymo kryptis – save suvokiančio, oraus vaiko ugdymas;
2. Pažinimo ugdymo kryptis – smalsaus vaiko ugdymas;
3. Sveikatos ugdymo kryptis – sveiko vaiko ugdymas;
4. Meninio ugdymo kryptis – kuriančio vaiko ugdymas;
5. Komunikavimo kryptis – bendraujančio vaiko ugdymas;
6. Mokėjimo mokytis kryptis – sėkmingai besiuogdantis.

Kiekviena kompetencija ugdoma orientuojantis į esminius gebėjimus, nuostatas ir vaiko patirtį. Veiklos turinys yra orientuotas į vaiko kompetencijų plėtojimą, atsižvelgiant į esmines ugdymosi nuostatas ir gebėjimų sritis „2-5(6) metų vaiko ugdymo(si) pasiekimų tarpusavio ryšiai“ (Žr. *Priedas Nr.1*). Kiekvieną kompetenciją sudaro ugdytinios vertybinės nuostatos, šį amžiaus tarpsnį atitinkantys gebėjimai, žinios ir patirtis. Visos šios kompetencijos gludžiai tarpusavyje siejamos ir integruojamos.

1. Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai

Vertybinė nuostata – Noriai ugdomi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.

Esminis gebėjimas – Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 20-21.

2. Fizinis aktyvumas

Vertybinė nuostata – Noriai, džiugiai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.

Esminis gebėjimas – Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 22-23.

3. Emocijų suvokimas ir raiška

Vertybinė nuostata – Domisi savo ir kitų emocijomis ir jausmais.

Esminis gebėjimas – Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 24-25.

4. Savireguliacija ir savikontrolė

Vertybinė nuostata – Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.

Esminis gebėjimas – Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsivardinęs geba nusiraminti.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 26-27.

5. Savivoka ir savigarba

Vertybinė nuostata – Save vertina teigiamai.

Esminis gebėjimas – Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises, būti ir žaisti kartu su kitais.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 28-29.

6. Santykiai su suaugusiais

Vertybinė nuostata – Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti.

Esminis gebėjimas – Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai, reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 30-31.

7. Santykiai su bendraamžiais

Vertybinė nuostata – Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.

Esminis gebėjimas – Supranta, kas yra gerai, kad blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 32-33.

8. Sakytinė kalba

Vertybinė nuostata – Nusiteikęs išklausyti kitų ir išreikšti save bei savo patirtį kalba.

Esminis gebėjimas – Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 34-37.

9. Rašytinė kalba

Vertybinė nuostata – Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.

Esminis gebėjimas – Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda

skaitinėti.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 38-41.

10. Aplinkos pažinimas

Vertybinių nuostata – Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.

Esminis gebėjimas – Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudoti.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 42-45.

11. Skaičiavimas ir matavimas

Vertybinių nuostata – Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.

Esminis gebėjimas – Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas.

Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedą suvokti laiko tėkmę ir trukmę.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 46-49.

12. Meninė raiška

Vertybinių nuostata – Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.

Esminis gebėjimas – Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 50-55.

13. Estetinis suvokimas

Vertybinių nuostata – Domisi, gėrįsi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.

Esminis gebėjimas – Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 56-57.

14. Iniciatyvumas ir atkaklumas

Vertybinių nuostata – Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.

Esminis gebėjimas – Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 58-59.

15. Tyrinėjimas

Vertybinė nuostata – Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando samprotauja.

Esminis gebėjimas – Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 60-63.

16. Problemų sprendimas

Vertybinė nuostata – Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.

Esminis gebėjimas – Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamas, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 64-65.

17. Kūrybiškumas

Vertybinė nuostata – Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.

Esminis gebėjimas – Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 66-67.

18. Mokėjimas mokytis

Vertybinė nuostata – Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.

Esminis gebėjimas – Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.

Žiūrėti: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ psl. 68-69.

4.1. Ugdymo metodai

Ugdant vaiko asmenybę ir rengiant jį ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą, taikomi šie metodai:

Žaidimas - pagrindinis vaiko ugdymo metodas, juo siekiama sudaryti kuo daugiau galimybių rinktis vaikams įdomią ir prasmingą veiklą: diskutuoti, klausinėti, ieškoti, bandyti;

Stebėjimas - kuriamos sąlygos vaikui stebėti ir suprasti aplinkinį pasaulį, pajusti žmonių,

daiktų, reiškinių ryši, vieningumą;

Tyrinėjimas, eksperimentavimas - vienas iš aplinkos pažinimo būdų, kuris skatina vaiką aktyviai veikti, patirti atradimo džiaugsmą, kaupti patirtį, daryti atradimus, išmokti naujų sąvokų;

Pokalbis, diskusija - palaikomas kontaktas su vienu arba su keletu vaikų, jie skatinami išsakyti mintis, idėjas, išklaudyti kito nuomonę, aiškintis ir spręsti problemas, kritiškai mąstyti;

Projektai - kuriami projektai, skatinantys įgimtą vaikų smalsumą bei norą tyrinėti pasaulį;

Kritinio mąstymo metodai: naujų sumanymų kūrimas, „minčių lietus“, problemų sprendimas, idėjų kūrimas, informacijos radimas ir jos pritaikymas, vaizduotės pratimai ir kt.;

Pažintinės išvykos, ekskursijos (ir pasirengimas joms), praturtinančios vaiko patirtį, praplečiančios jo akiratį;

Reggio Emilia elementai: meninė veikla prie šviesos ir smėlio stalų, kūrybinėse laboratorijose, eksperimentavimas su šviesomis ir spalvomis ir kt.;

IT taikymas - kompiuteriniai žaidimai, praktiniai užsiėmimai prie interaktyvios lentos, fotografavimas, vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas;

Praktiniai metodai: ugdymo proceso metu suteikiantys galimybę vaikams atlikti įvairiausia praktinę veiklą, susipažįstant su juos supančia aplinka taikant STEAM metodą, kai tuo pačiu metu suteikiama galimybė mokytis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir kūrybos bei matematikos.

4.2. Ugdymo priemonės

Ugdymo(si) aplinka ikimokyklinio ugdymo(si) grupėje yra ugdymo turinio dalis, jos sukūrimas padeda siekti ikimokyklinio ugdymo tikslo. Kuriama aplinka: funkcionali, kūrybiška, saugi ir atvira, moderni, patraukli, estetiška.

- Edukacinės aplinkos formuojamos grupėje individualioje ir grupinėje vaikų veikloje, patalpoje ir lauke, savarankiškoje ir mokytojo organizuotoje vaiko veikloje.

- Ugdymo aplinka pritaikyta atitinkamo amžiaus tarpsnio asmens ugdymosi reikmėms ir sudaro galimybę vaikui individualiai rinktis pageidaujama veiklą, tenkinti poreikį tyrinėti, veikti, pažinti, judėti, puoselėti pasitikėjimą savo jėgomis.

- Kuriami šilti, bendradarbiavimu grįsti ikimokyklinio ugdymo mokytojų pagalbos mokiniui specialistų, tėvų (globėjų), kitų vaiko artimųjų santykiai, užtikrinantys emociškai palankią aplinką, puoselėjami ir kuriami gyvenimo grupėje ritualai.

- Sudaromos galimybės vaikui veikti savarankiškai, pačiam rinktis reikiamas priemones, veiklą, žaidimų draugus.

- Ugdymo ir ugdymosi aplinkoje yra pakankamai įvairių ugdomųjų priemonių, skatinančių

aktyvią vaiko veiklą, jo smalsumą, kūrybiškumą, vaizduotę.

Ugdymo priemonės konstravimui, modeliavimui, vizualinei raiškai, pažintinei veiklai, meniniam ugdymui, sportinei, muzikinei veiklai, vaidybai, informacinėms technologijoms, kalbos ugdymui. Siekiama, kad priemonės būtų funkcionalios:

- Tenkintų vaiko poreikius: emocinius, socialinius, judėjimo, pažinimo;
- Skatintų vaiko savarankiškumą ir aktyvumą;
- Tenkintų norą žaisti, bendrauti ir bendradarbiauti su kitais;
- Skatintų pažinti aplinką, tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti;
- Ugdytų poreikį mokytis, kūrybiškumą;
- Kurtų sąlygas vaikų kultūrai plėtotis.

Didelis dėmesys skiriamas STEAM metodo taikymui: gamtamoksliniam, technologiniam, inžineriniam, matematiniam, meniniam ugdymuisi. STEAM veikloms sukurtos STEAM tyrinėjimo, laboratorijos erdvės, QR kodai/stendai įstaigos teritorijoje, Photon, Bee-Bot, Qobo sraigė robotukai, sensorinis kambarys, basų kojų takas, „lauko virtuvėlės“, šiltnamis. skaitymo erdvė aplink ažuolą.

V. VAIKO UGDYMO(OSI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymosi ypatumus ir daromą pažangą kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas. Vaiko pažangos ir pasiekimų **vertinimo tikslas** – padėti vaikui nuosekliai ugdytis ir bręsti kaip asmenybei, nustatant esamus ugdytinių gebėjimus ir numatant tolimesnio ugdymo(si) gaires bei įstaigos veiklos sėkmę.

Vertinimo procese dalyvauja ikimokyklinio ugdymo **mokytojas, specialistai, vaikai, tėvai (globėjai)**.

Grupės mokytojai ir specialistai, planuodami ugdymo procesą, planuoja ir vertinimą, atsižvelgdami į kiekvieno vaiko amžių, galias, realius gebėjimus ir jam keliamus individualius ugdymo(si) uždavinius.

Vaiko gerovės komisija rūpinasi vaikų saugios ugdymo(si) aplinkos kūrimu, atlieka vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių pirminį vertinimą.

Vaikų pasiekimų vertinimas, grindžiamas aiškiais, vaikams ir jų tėvams (globėjams) žinomais kriterijais, susietais vaikui būtinų kompetencijų ugdymu pagal pasiekimų žingsnius arba pagal individualias ikimokyklinio ugdymo programas vaikams, turintiems specialiuosius ugdymosi poreikius.

Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų pasiekimus vertina ikimokyklinėje įstaigoje dirbantys specialistai, kurie teikia rekomendacijas grupių mokytojoms, tėvams (globėjams) apie vaiko

ugdymosi galimybes, perspektyvas, aptaria pagalbos teikimo būdus. Pedagoginei psichologinei tarnybai rekomendavus, vaikams sudaromos individualios programos. Individualią ugdymo programą sudaro ir pasiekimų vertinimą atlieka vaikų ugdantys grupės mokytojai, logopedas, meninio ugdymo - muzikos mokytojas, kartu su tėvais (globėjais).

Vertindami vaiko ugdymo pasiekimus ir pažangą siekiame:

- pažinti vaiką kaip individualybę;
- išsiaiškinti vaiko poreikius ir galimybes;
- nustatyti vaiko pasiekimų lygį ir jo daromą pažangą;
- padrašinti vaiką, pačiam suprasti, kas jam sekasi gerai, o kur reikalinga suaugusiojo pagalba;
- informuoti tėvus (globėjus);
- informuoti specialistus;
- įsivertinti savo darbo veiksmingumą.

Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo būdai ir metodai:

- vaiko veiklos ir elgesio stebėjimas;
- pokalbiai su vaiko tėvais (globėjais);
- vaiko veiklos analizė;
- vaiko kūrybinių užduočių, darbelių (įsi)vertinimas, analizė;
- vaiko atliktų darbų rinkinys, jų analizė;
- vaiko veiklos nuotraukos, vaizdo įrašai;
- kita.

Naudojamos savęs vertinimo, įsivertinimo priemonės, kurios padeda patikrinti ir įvertinti savo pasiekimus ir pažangą: kas sekasi puikiai, o kur reikėtų pasistengti. Pažanga ir tobulėjimas aptariami su pačiais vaikais, su vaikų tėvais (globėjais) individualių, trišalių pokalbių metu.

Pasiekimų vertinimo organizavimas ir fiksavimas.

Pradinis vaiko pasiekimų vertinimas atliekamas pradėjus vaikui lankyti įstaigą. Įvertinami vaiko turimi gebėjimai, išsiaiškinami jo poreikiai. Kiti vaiko pasiekimų vertinimai įstaigoje atliekami 2 kartus per metus: rudenį (spalio mėn.) ir pavasarį (gegužės mėn.), Vaiko pasiekimų vertinimas (Žr. *Priedas Nr. 2*). Su vertinimo rezultatais supažindinami tėvai (globėjai).

Vaiko pasiekimai ir pažanga fiksuojami, naudojantis metodiniu leidiniu „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“, kuriame išdėstyta aštuoniolika ikimokyklinio amžiaus vaiko pasiekimų sričių su vertybinėmis nuostatomis ir esminiais gebėjimais.

Visi vaiko pažangos ir pasiekimų duomenys ir kita informacija, susijusi su vaiko pažanga ir pasiekimais, fiksuojama ir saugoma byloje - „Vaiko pasiekimų ir pažangos aplankas, (Žr. *Priedas Nr.*

3). Į jį dedami stebėjimų aprašai, vaiko dailės ir kiti darbeliai, pačių vaikų mintys, įdomūs posakiai, vaiko samprotavimai, įdomūs klausimai, nuotraukos, IU mokytojų vertinimas apie vaiko pasiekimus, atrinkta vaiko pažangą ir pasiekimus rodanti informacija.

Vertinant vaikų ugdymo(si) pasiekimus stebimos ir įvertinamos visos vaiko raidos sritys (kasdienio gyvenimo įgūdžiai, fizinis aktyvumas, suvokimas ir raiška, savivoka ir savigarba, savireguliacija ir savikontrolė, santykiai su suaugusiais, santykiai su bendraamžiais, sakytinė kalba, rašytinė kalba, aplinkos pažinimas, skaičiavimas ir matavimas, meninė raiška, estetinis suvokimas, iniciatyvumas ir atkaklumas, tyrinėjimas, problemų sprendimas, kūrybiškumas, mokėjimas mokytis), kurių pasiekimai „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše“ pateikiami augimo žingsniais. Surinkti duomenys apie grupės ir individualius vaikų ugdymosi pasiekimus analizuojami pasitelkiant užpildytas diagramas, esančias elektroniniame dienyne „Mūsų Darželis“, skiltyje „Pasiekimų žingsneliai“, (Žr. *Priedas Nr. 4 ir Priedas Nr. 5*).

Įstaigos lankančių vaikų ugdymo pasiekimų apibendrinimo rezultatai aptariami mokytojų tarybos posėdyje, kur numatomas ugdymo veiklos tobulinimas.

Vaikui pereinant į priešmokyklinio ugdymo grupę, „Vaiko pasiekimų ir pažangos aplankas“ su ugdymo(si) pasiekimais ir kita informacija apie vaiką perduodama priešmokyklinio ugdymo mokytojui.

Informacija apie vaiką ir jo pasiekimus yra konfidenciali, teikiama tėvams (globėjams) ar globėjams tik individualių pokalbių metu ir prieinama tik tiesiogiai su vaiku dirbantiems mokytojams.

VI. ŽODYNAS

„Lietuvos mažųjų žaidynės” – didžiausias savo kategorijoje, visą Lietuvą apimantis, vaikus, mokytojus, ugdymo įstaigų administracijos darbuotojus bei tėvus (globėjus) įtraukiantis projektas, kurio pagrindinis tikslas – padėti ikimokyklinio ugdymo vaikams suprasti ir pajusti fizinio aktyvumo teikiamą džiaugsmą.

„Sveikatiada” – tai ilgalaikis sveikos gyvensenos ugdymo projektas, suteikiantis vaikams žinių ir praktinių įgūdžių apie sveikatą, mitybą ir fizinį aktyvumą.

ERASMUS+ – tai ES programa, skirta švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sritims Europoje remti, kurioje daug dėmesio skiriama socialinei įtraukčiai, žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai ir jaunimo dalyvavimui demokratiname gyvenime skatinti.

eTwinning – tai bendruomenė Europos mokykloms, kuri suteikia platformą, kurioje jie gali bendrauti, bendradarbiauti, kurti projektus, dalintis.

STEAM – tai vienas iš šiuolaikiškiausių ugdymo būdų, integruojantis gamtos mokslus, technologijų ir inžinerijos, menų ir matematikos disciplinas, siejant jas su realiu pasauliu, pokyčiais ir progresu, darnaus vystymosi tikslais, realaus pasaulio problemų sprendimu, formuojantis mokinių kritinį mąstymą ir problemų sprendimo gebėjimus.

Mąstymo žemėlapiai – vaizdinis ugdymo(si) įrankių rinkinys, padedantis pačiam vaikui susikurti, suprasti ir įsisavinti temą bei generuoti idėjas.

Kimochi – tai ikimokyklinio ugdymo programa, kurios pagrindas yra socialinių ir emocinių kompetencijų lavinimas.

Įtraukusis ugdymas (inkliuzinis ugdymas) – visavertis kiekvieno mokinio dalyvavimas ugdymo procese, atsižvelgiant ne į bendrą standartą, o į kiekvieno mokinio poreikius ir galimybes.

Daugiakultūriškumas (multikultūrinis ugdymas) – tai skirtingų žinių ar kultūrų, egzistuojančių toje pačioje fizinėje, teritorinėje ar socialinėje vietoje, buvimas, kuris suprantamas kaip skatinimas pažinti įvairių kultūrinių ir socialinių kategorijų – rasės, etniškumo, lyties, seksualinės tapatybės, įgalumo ir religinių įsitikinimų nulemtus skirtumus.

SUP - Specialieji ugdymosi poreikiai.

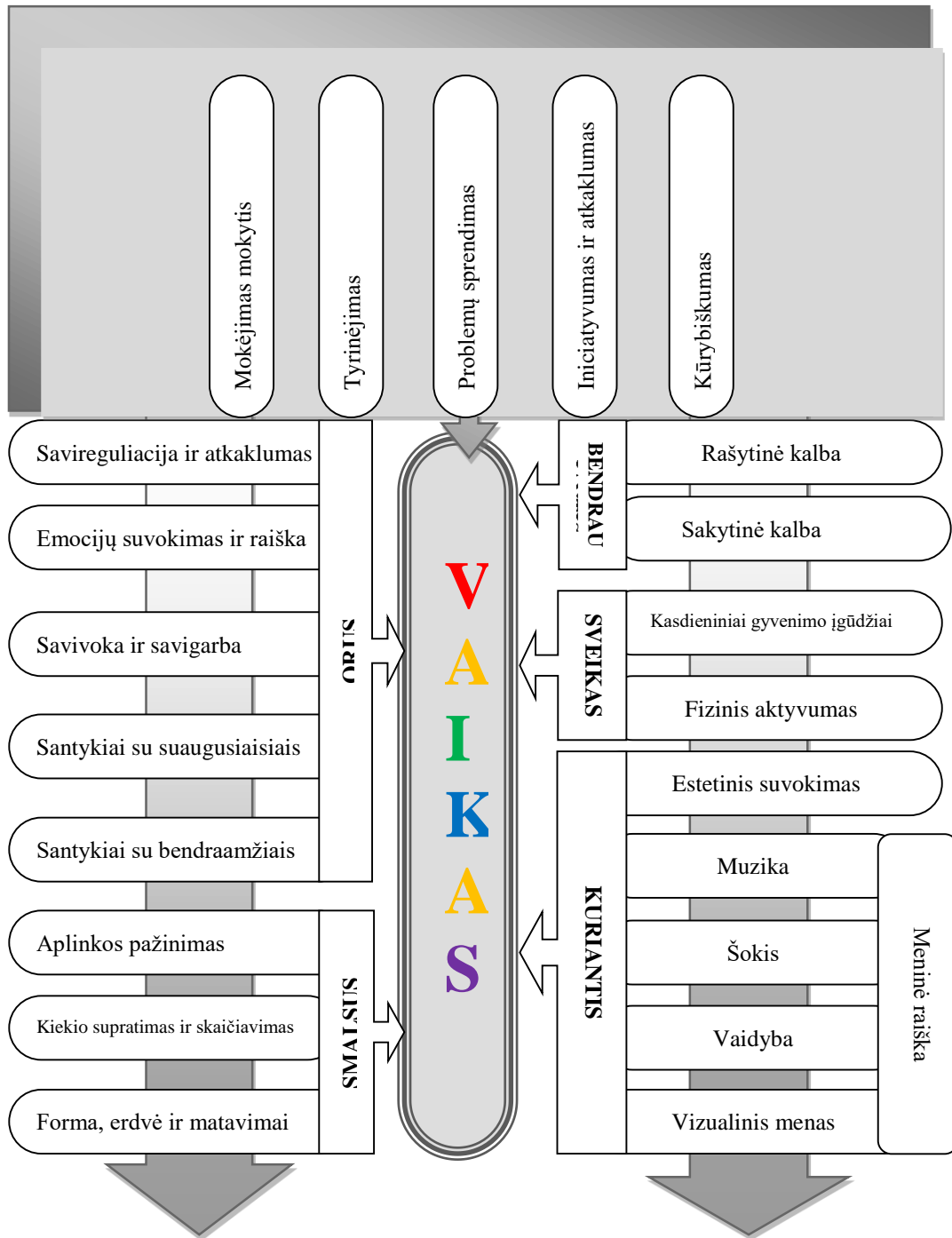
PPT - Pedagoginė psichologinė tarnyba.

VII. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Diane T.D., Rudick S., Berke K. *Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas*. Presvika, 2008.
2. Dodge, D.T., Colker, L. J., Heroman, C. *Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas*. Presvilka, 2004.
3. V. Havelas. *Skaitymas su paveikslėliais*. Vilnius, 2003.
4. K. W. Hoffmann, B. Roggenwallner. *EQ programa vaikams*. Vilnius, 2005.
5. Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras. *Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas*. Vilnius, 2014.
6. Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras. *Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos*. Vilnius, 2015.
7. *JTO vaiko teisių konvencija, ratifikuota*. Valstybės žinios. 1995, Nr. 60-1501.
8. Juodaitytė A., Gaučaitė R., Kazlauskienė A. *Informavimas apie ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą*. 2009.
9. *Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas*, LR švietimo ir ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V- 1009 redakcija.
10. Švietimo ir mokslo ministerija. *Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti*. Vilnius, 2006.
11. *Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa*. Šviesa, 2014.
12. Rimkienė R. *Ugdytojų veiklos gairės*. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2004.
13. Schiller P., Bryant T. *Vertybių knyga*. Kaunas, 2004.
14. Szarhowicz D. *Stebėjimas ir refleksija vaikystėje*. 2011.
15. Schuch, J. *Interkulturelle Kompetenz*. 2003.
16. *Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija*. 2013. Prieiga internetu: <https://www.etar.lt/portal/legalAct.html?documentId=b1fb6cc089d911e397b5c02d3197f382>
17. <https://www.mokykla2030.lt>
18. <https://www.ikimokyklinis.lt>
19. *LR švietimo įstatymas*. Vilnius, 2011.

VIII. PRIEDAI

Priedas Nr.1

1 Pav. 2-5(6) metų vaiko ugdymo(si) pasiekimų tarpusavio ryšiai

KAUNO R. ILGAKIEMIO MOKYKLOS-DARŽELIO VAIKO PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Vaiko vardas, pavardė

Amžius

Gimimo metai

Tėvų (globėjų) informacija

Vaiko pasiekimai atvykus į grupę

Logopedo

Įrašas(data).....
.....

Kitų ugdytojų (soc. pedagogas, psichologas)

Įrašai(data).....
.....
.....

Vaiko pasiekimai:

Spalis(data).....
.....
.....
.....

Balandis(data).....
.....
.....
.....

Rekomendacijos tolimesniam ugdymui

.....
.....
.....
.....

Pildė (ikimokyklinio ugdymo mokytojas): vardas, pavardė, parašas

KAUNO R. ILGAKIEMIO MOKYKLA-DARŽELIS**V A I K O P A S I E K I M Ų A P L A N K A S**

Ugdytinis: (vardas, pavardė)

Ikimokyklinio ugdymo mokytojas: (vardas, pavardė)

KAUNO R. ILGAKIEMIO MOKYKLA-DARŽELIS

Vaiko ugdymosi pasiekimų/gebėjimų grafikas

Vardas, pavardė.....

Amžius

Vertinimo data.....

Žingsniai	Gebėjimai																	
7.																		
6.																		
5.																		
4.																		
3.																		
2.																		
1.																		
	Kasdieniai gyvenimo	Fizinis aktyvumas	Emocijų suvokimas ir raiška	Savireguliacija ir	Savivoka ir savigarba	Santykiai su suaugusiais	Santykiai su bendraamžiais	Sakytinė kalba	Rašytinė kalba	Aplinkos pažinimas	Skaiciavimas ir matavimas	Meninė raiška	Estetinis suvokimas	Iniciatyvumas ir atkaklumas	Tyrinėjimas	Problemų sprendimas	Kūrybiškumas	Mokėjimas mokytis